

Istungidokument

B9-0333/2022

20.6.2022

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

nõukogu ja komisjoni avalduste alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

Ukraina, Moldova Vabariigi ja Gruusia kandidaatriigi staatuse kohta

(2022/2716(RSP))

Idoia Villanueva Ruiz
fraktsiooni The Left nimel

B9-0333/2022

Euroopa Parlamendi resolutsioon Ukraina, Moldova Vabariigi ja Gruusia kandidaatriigi staatuse kohta

(2022/2716(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Ukraina, Moldova Vabariigi ja Gruusia taotlusi Euroopa Liiduga ühinemiseks,
 - võttes arvesse ELi ning Ukraina, Moldova Vabariigi ja Gruusia vahelisi assotsieerimislepinguid ning põhjalikke ja laiaulatuslikke vabakaubanduslepinguid,
 - võttes arvesse 10.–11. märtsil 2022. aastal Versailles' tippkohtumisel toimunud riigipeade ja valitsusjuhtide mitteametlikul kohtumisel tehtud avaldusi ja otsuseid Ukraina ELiga ühinemise väljavaadete kohta,
 - võttes arvesse komisjoni arvamust Gruusia Euroopa Liidu liikmeks astumise avalduse kohta (COM(2022)0405),
 - võttes arvesse komisjoni arvamust Moldova Vabariigi Euroopa Liidu liikmeks astumise avalduse kohta (COM(2022)0406),
 - võttes arvesse komisjoni arvamust Ukraina Euroopa Liidu liikmeks astumise avalduse kohta (COM(2022)0407),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (edaspidi „ELi leping“) artiklit 49 ja Kopenhaageni kriteeriume,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
- A. arvestades, et Ukraina president Volodõmõr Zelenskõi esitas 28. veebruaril 2022 ametliku taotluse, et tema riik saaks erakorralise kiirmenetluse alusel kohese liikmesuse; arvestades, et Moldova ja Gruusia esitasid oma taotlused ELi liikmeks saamiseks 3. märtsil 2022;
- B. arvestades, et Euroopa Ülemkogu reageeris 10.–11. märtsil 2022 Versailles' s toimunud kohtumisel kiiresti, käivitades laienemisprotsessi esimesed sammud; arvestades, et eeldatavasti esitab komisjon oma arvamuse Ukraina ELi liikmeks astumise avalduse kohta, mis avab tee ELi juhtide võimalikule otsusele anda oma 23.–24. juuni 2022. aasta tippkohtumisel Ukrainale kandidaatriigi staatuse;
- C. arvestades, et vastavalt ELi lepingu artiklile 49 võib liidu liikmeks astumise avalduse esitada iga Euroopa riik, kes austab artiklis 2 osutatud väärtusi ning võtab endale kohustuse neid edendada;
- D. arvestades, et Gruusia, Moldova ja Ukraina on ELiga tihedalt seotud assotsieerimis- ja vabakaubanduslepingute kaudu, mis pakuvad suurt ja paindlikku koostöö- ja

integratsiooniruumi; taunib asjaolu, et põhjalikud ja laiaulatuslikud vabakaubanduslepingud edendavad neoliberaalseid majandusreforme, sealhulgas reforme, mis ohustavad läbirääkijariikides olulisi avalikke teenuseid; arvestades, et Gruusia, Moldova ja Ukraina on idapartnerluse partnerriigid, mis pakub võimalikult tihedat poliitilist assotsieerimist ja võimalikult suurt majanduslikku integratsiooni; arvestades, et Gruusial, Moldoval ja Ukrainal on territooriumid, kus valitseb sõjaolukord, toimub külmutatud konflikt või territoriaalne vaidlus, mis rikub nende territoriaalset tervikkust;

- E. arvestades, et komisjon soovib anda Gruusiale kandidaatriigi staatuse pärast seda, kui on ellu viidud mõned prioriteetsed reformid; arvestades, et need reformid on seotud Kopenhaageni kriteeriumides sätestatud aluspõhimõtetega, mille hulka kuuluvad toimiv demokraatia, sõltumatu kohtusüsteem, korrupsioonivastane võitlus, oligarhide ülemäärase mõju kaotamine majandus-, poliitika- ja avalikus elus, organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus, inimõiguste kaitse ja võitlus karistamatuse vastu inimõiguste rikkumise korral, sooline võrdõiguslikkus ja võitlus naistevastase vägivalla vastu;
 - F. arvestades, et komisjon soovib anda Moldovale kandidaatriigi staatuse tingimusel, et viiakse läbi rida reforme; arvestades, et nendeks reformideks on vaja rakendada Kopenhaageni kriteeriumide aluspõhimõtteid, mille hulka kuuluvad ulatuslik kohtusüsteemi reform kõigis kohtu- ja prokuratuuriasutustes, korrupsioonivastane võitlus kõigil tasanditel, oligarhide ülemäärase mõju kaotamine majandus-, poliitika- ja avalikus elus, organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus, avaliku halduse ja riigi rahanduse juhtimise reform, kodanikuühiskonna kaasatuse suurendamine otsustusprotsessides kõikidel tasanditel ja inimõiguste kaitse, eelkõige haavatavate rühmade puhul;
 - G. arvestades, et komisjon soovib anda Ukrainale kandidaatriigi staatuse tingimusel, et viiakse läbi rida reforme; arvestades, et need reformid nõuavad Kopenhaageni kriteeriumide aluspõhimõtete rakendamist; arvestades, et komisjon nõuab kohtureforme, et tagada kohtusüsteemi sõltumatus, korrupsioonivastane võitlus, eelkõige kõrgemal tasandil, rahapesuvastased õigusaktid ja kogu õiguskaitsesektori reform, oligiarhiavastaste õigusaktide rakendamine, et piirata oligarhide liigset mõju majandus-, poliitika- ja avalikus elus, võitlus erahuviide mõjuga meedias, rahvusvähemuste õigusraamistiku reform ning viivitamatute ja tõhusate rakendusmehhanismide vastuvõtmine;
1. väljendab kaastunnet ja solidaarsust Ukraina, Moldova Vabariigi ja Gruusia rahvale, kes Venemaa sõja ajal Ukrainas loodavad turvalisele ja jõukale tulevikule osana Euroopa rahvaste perest;
 2. märgib, et Euroopa Liidu riigipeade ja valitsusjuhtide otsused tunnistada taotlejariigid kandidaatriikideks on poliitilised ning sageli põhinevad geopoliitilistel ja majanduslikel kaalutlustel;
 3. lükkab tagasi kõik geopoliitilistel kaalutlustel põhinevad kiirmenetlused ELiga ühinemiseks; rõhutab, et iga kandidaatriigi ühinemisprotsess peaks põhinema kokkulepitud reeglitel, nt Kopenhaageni kriteeriumide ja ühenduse õigustiku

rakendamisel; rõhutab, et EL ei tohiks tekitada ELiga ühinemise suhtes valeootusi;

4. rõhutab, et ühinemisprotsessis tuleks esmatähtsaks pidada demokraatiat, õigusriiki, demokraatlike, inimõiguste ja vähemuste õiguste austamist, oligarhide lubamatu mõju kaotamist valitsustele, parlamentidele ja meediale, korrupsiooni, rahapesu ja organiseeritud kuritegevuse vastast võitlust, kohtusüsteemi sõltumatust, meediavabadust ja sotsiaalsete õiguste austamist üleminekuprotsesside ajal ja pärast seda; märgib murega, et nendes valdkondades esineb kõigis kolmes kandidaatriigis erineval määral põhimõttelisi probleeme;
5. rõhutab ELi reformimise kiireloomulisust, mis ei tulene üksnes vajadusest valmistuda laienemiseks; tuletab meelde, et Euroopa tuleviku konverents kajastas kodanike laiaulatuslikke nõudmisi tugevdada sotsiaalset Euroopat, mis tähendab progressiivset majandus-, tervishoiu-, keskkonna- ja varjupaigapoliitikat, õigusriigi põhimõtte kaitsmist nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil ning kodanike püsivat ja ambitsioonikat osalemist ELi otsustusstruktuurides; rõhutab, et sellist reformi on vaja ka kandidaatriikide jõukaks arenguks;
6. rõhutab, et nii ELi liikmesriikide kui ka kandidaatriikide kodanikud peavad olema tihedalt kaasatud ELiga ühinemisega seotud reformiprotsessidesse;
7. väljendab muret selle pärast, et kui EL ei võta vajalikke meetmeid, võib praegune keskendumine Ukraina, Moldova ja Gruusia ühinemisele nõrgendada käimasolevat laienemisprotsessi Lääne-Balkani riikides ning partnerlusi ida- ja lõunanaabruse riikidega; märgib murega Lääne-Balkani riikide reformiprotsesside ummikseisu ja osalist tagasiminekut, eriti õigusriigi küsimustes; rõhutab, et üldiselt tuleb laienemisstrateegia saadud kogemuste põhjal põhjalikult läbi vaadata, võttes arvesse nii saavutusi kui ka pikaajalist ebatõhusust, ning käsitleda nõuetekohaselt eelkõige õigusriigi põhimõtet ning kandidaatriikide sotsiaalse ja kestliku arengu küsimusi, sealhulgas naabruspoliitikat;
8. rõhutab tungivat vajadust, et EL tõhustaks diplomaatilisi jõupingutusi, et lõpetada jätkuvad relvakonfliktid ja tagada piirkonnas rahu lahendusega, mis oleks kooskõlas rahvusvahelises õiguses sätestatud põhimõtetega, mille hulka kuuluvad kõikide riikide territoriaalne terviklikkus ja rahvaste enesemääramise õigus;
9. nõuab Ukraina võla kustutamist, et toetada riiki praeguste kiireloomuliste kulude katmisel ja hõlbustada ülesehitamist; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles toetama Ukraina elanikkonna humanitaarvajaduste rahuldamist praeguses olukorras; rõhutab sellega seoses, et laenude vormis antav makromajanduslik finantsabi suurendab veelgi võlakoorimat ja hõlmab struktuurireformidega seotud tingimusi;
10. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, ning Ukraina, Moldova Vabariigi, Gruusia ja liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.